GAZETA LWOWSKA.

We Srodę | Nro. 78. | 15. Maia 1816.

Wiadomości zagraniczne.

Ziednoczone Stany Ameryki północney.

Są teraz trzy stronnictwa w tey Rzeczypospolitey, to iest: Demagogów, których liczbę Francuzi powiększyli, Republikanów, którzy się zdania Wassyngtona trzymaią, i Rojalistów, którzy pragną Konstytucyi monarchiczney, podobney zapewne do Angielskiey.

Kongres Amyrekański zaiął się mocno zniesieniem handlu niewolnikami. Na wniosek Pana Randolfa uchwalono w Izbie Reprezentantow, aby mianować Wydział maiący dochodzić tego, czyli nieludzki i przeciwny prawom handel niewolnikami trwa ieszcze w Powiecie Kolumbii, i iakich potrzeba środków do zniszczenia onegoż.

Gazeta Norfolkska przypominaiąc sobie czas, w którym Jenerał Moreau ziechał był do Ameryki, czyni przytem tę uwagę, iż owoczesny Prezydent Stanów ziednoczonych Jefferson dał do zrozumienia, że obecność tegoż Jenerała, w Wassyngtonie przyiemną nie będzie. Teraz (tak się wyraża daley taż Gazeta) widzieliśmy Francuzkiego Marszałka Grouchy na balu razem z Prezydentem naszym.

Józef Bonaparte, Regnault de St. Jean Angely i Francuzki Jenerał Clausel, są teraz w Nowym Yorku.

Wielka Brytaniia.

Gdy proiekt do prawa względem trzymania Napoleona Bonapartego pod strażą na wyspie S. Heleny drugi raz w Izbie wyższey Parlamentu Angelskiego przeczytano, kazał Lord Holland wpisać w protokóły teyże Iyby następuiącą protestacyę:

„Protestuię przeciw temu, ponieważ nie mogę pochwalić takowego prawidła, któreby przez przyięcie go uświęconem i w przyszłości także utrzymanem bydź mogło; ponieważ to iest zniewagą wspaniałomyślności wielkiego Narodu wysyłać w tak odległe mieysce i trzymać w niewoli obcego Naczelnika, który złożywszy swoią dostoyność i zaufawszy wspaniałości Angielskiey, przeniósł nas nad wszystkich nieprzyiaciół swoich i nam się tylko wydał; ponieważ nakoniec traktaty, któremi zobowiązaliśmy się po wzięciu go w niewolą obchodzić się z nim według woli Monarchów, którymby się nigdy był nie wydał, sprzeciwiaią się zasadom słuszności i nie są ani pożytecznemi, ani koniecznie potrzebnemi."

Przy trzeciem przeczytaniu tegoż proiektu do prawa, zaniosł takoż z tychże samych powodów protestacyę swoią Xiążę Sussex (ieden z synow Króla).

Gazeta Londyńska Kuryer zawiera wypis listu z wyspy S. Heleny (bez daty), który odebrać miał Pan ieden, mieszkaiący w Bostonie: „Postawiono iuż prawie zupełnie w Longwood dom na przyszłe mieszkanie dla Bonapartego. Były ten Cesarz nie iest miłym mieszkańcom wyspy, ponieważ przez to, że ich do dawania balow etc. nakłania, wielkie maią wydatki i wielką stratę w tem ponoszą, że nie mogą tam stać okręty na kotwicy, iak dawniey bywało. Bonaparte poluie zazwyczay z rana na ptastwo, a po południu wyieżdża dla rozrywki konno, otoczony Jenerałami swoimi, ubranymi w mundur paradny. Sam nie nosi munduru i ubiera się bardzo skromnie. Nauka ięzyka Angielskiego zatrudnia go wielce; mówi ón iuż teraz daleko lepiey po Angielsku, aniżeli w czasie swoiego tu przybycia, i wdaie się nawet czasem w rozmowę z rzemieślnikami, którzy mu dom stawiaią. W mowie o politycznych przedmiotach bardzo iest ostrożnym, i rzadko kiedy czyni nad niemi uwagi. Czasem zdaie się bydź melancholicznym.

Włochy.

N. Arcy-Xiężna Austryacka Marya Ludwika, Xiężna Parmy, Piacencyi i Gwastalli, odprawiła d. 20. Kwietnia uroczysty wiazd swóy do Parmy, wśrod niepodobnych do wysłowienia radośnych okrzyków ludu. Na pamiątkę przybycia swoiego kazała z banku pożyczaiącego powrócić bezpłatnie właścicielom wszystkie zastawy, na które mniey, iak półtrzecia franka, pożyczono. Instytut dobroczynności rozdał także tegoż dnia między ubogich miasta Parmy 6000 franków.

)(

Wies
ing
st

Ziednoczone Niderlandy.

N. Królowa Niderlandzka wyiechała d. 20. Kwietnia z Królewną Maryą i małym orszakiem z Hagi do Kasselu (*stanęła iuż tam dnia 24. Kwietnia*), gdzie nieiaki czas u Siostry swoiey, Xiężney Elektorowey Heskiey zabawi, a potem do Berlina wyiedzie, dla czekania tamże na przyiazd Xięcia Oranii i Małżonki iego, ktorzy tam z Petersburga przybyć maią.

Były Arcykanclerz Cesarstwa Francuzkiego, P. Cambaceres, wyiechał z Bruxelii do Amszterdamu, gdzie za pozwoleniem Króla Imci Niderlandziego mieszkanie swoie założy.

Gazety Niderlandzkie donoszą z Bruxelii pod d. 23. Kwietnia co następuie: „Listy pisane z Cambray (główney kwatery woyska Angielskiego) donoszą, że przybyły tam z Paryża Xiążę Wellington bardzo wiele z Jenerałami pracował. Wszystko zapowiada powszechne poruszenie woyska sprzymierzonego, zaymuiącego Francyę. Francuzki Jenerał-Porucznik Jumilhac, Dowodca 16tey Dywizyi woyskowey, tudzież Prefekt Departamentu Połnocnego, odprawili kilka narad z Xięciem Wellingtonem. Zapewniaią, iż upraszali tegoż Xiążęcia między innemi i o to, aby starał się zapobiedz według możności wprowadzaniu zakazanych Gazet do Francyi.

Królestwo Polskie.

Dalszy ciąg (*przerwanego w przeszłym Nrze Gazety naszey*) Statutu organicznego, tyczącego się Reprezentacyi narodowey:

Rozdział Szósty.

O Prezyduiących na Seymikach i Zgromadzeniach gminnych.

Art. 37. Prezyduiący na Seymikach i Zgromadzeniach gminnych, mianowani będą przez Króla lub Namiestnika.

Art. 38. Prezyduiący na Seymiku, nazywać się będzie Marszałkiem Seymiku, a Prezyduiący na Zgromadzeniu gminnem, Marszałkiem Zgromadzenia gminnego.

Art. 39. Nominacye Marszałków przesłane od Kommissyi Spraw wewnętrznych i Policyi Kommissyom Woiewódzkim, doręczone będą przez Kommissarzy obwodowych osobom mianowanym, wraz z wypisem z ksiąg obywatelskich przez Rady obywatelskie sporządzonym podług artykułu 6go., i obeymuiącym imiona osób maiących prawo głosowania na Seymiku, lub Zgromadzeniu gminnem.

Art. 40. Gdyby mianowany przez Króla Marszałek nie mógł dla choroby lub inney ważney nieprzewidziany przeszkody prezydować na Seymiku lub Zgromadzeniu gminnem, zastąpi go osoba wyznaczona przez Namiestnika w Radzie.

Art. 41. Zaraz po odebraniu swey nominacyi, Marszałek powinien się udać na mieysce Seymikowi lub Zgromadzeniu gminnemu przeznaczone, i tam się z Władzą administracyyną porozumieć względem tego wszystkiego, coby się tyczeć mogło odbycia Zgromadzenia stosownie do przepisów.

Art. 42. Do Marszałków należy Policya Seymików i Zgromadzeń gminnych. Żadna inna Władza trudnić się nią nie może, a każda wezwaniom ich w tey mierze zadosyć czynić powinna.

Art. 43. Marszałkowie naybaczniey czuwać powinni, aby Zgromadzenia stosowały się ściśle do prawideł sobie przepisanych przez Ustawę konstytucyyną, przez ninieyszy Statut organiczny, iako też przez wszelkie inne późnieysze prawo.

Art. 44. Obowiązkiem iest Marszałka przyłożyć wszelkiego starania, aby utrzymać porządek, spokoyność i zgodę na Zgromadzeniu. Jeżeliby nad wszelkie spodziewanie usiłowania iego były bezskutecznemi, powinien rozwiązać Zgromadzenie i uwiadomić Władzę administracyyną mieyscową o powodach, które krok ten uczyniły potrzebnym.

Art. 45. Wszelki nieporządek popełniony w Zgromadzeniu, karanym będzie wedle surowości praw.

Art. 46. Za nadużycie swey władzy, Marszałek może bydź przez Radę Stanu pod Sąd oddanym.

Rozdział Siódmy.

O czynnościach i sposobie odbywania Seymików i Zgromadzeń gminnych.

Art. 47. W dniu przez Uniwersał Królewski na Seymik lub Zgromadzenie gminne oznaczonym, Marszałek o godzinie ósmey z rana, która ciągłem przez kwadrans biciem we dzwony wszystkich Kościołów w całem mieście ma bydź ogłoszoną, uda się do Kościoła, zkąd po odbytem nabożeństwie póydzie na mieysce Seymikowi lub Zgromadzeniu gminnemu przeznaczone, gdzie się zebrać powinni wszyscy Obywatele prawo głosowania maiący.

Art. 48. O godzinie dziewiątey z rana, Urzędnik sądowy lub administracyyny, któremu czynność ta przez Kommissyę Woiewódzką będzie poleconą, przeczyta głośno nominacyę Marszałka, i tęż mu odda, odbieraiąc od nie-

go przysięgę, po czem, ieżeli nie ma prawa głosowania na Zgromadzeniu, z mieysca się oddali.

Art. 49. Marszałek lub iego Zastępca, przed Urzędnikiem wskazanym w artykule poprzedzaiącym, wykona przysięgę na rotę następuiącą:

„Ja N. N. przysięgam, iż w sprawowaniu „powierzonego mi Urzędu Marszałka Seymiku „(lub Zgromadzenia gminnego) N. N. wierny „Królowi i Konstytucyi, słuchać iedynie będę „przestrog własnego sumnienia i przepisów „prawa; że się nie dam powodować żadną ani „boiaźnią, ani nadzieią, ani przyiaźnią, ani „niechęcią; że ani sam nie przestąpię, ani nikomu przestąpić nie dozwolę przepisów o Sey„mikach (lub o Zgromadzeniach gminnych) i „ścisłego ich zachowania naypilniey przestrze„gać będę. Przysięgam nadto, iż użyię wszel„kiego starania na utrzymanie w Zgromadzeniu „porządku, spokoyności i zgody."

Art. 50. Po tak złożoney przysiędze, Marszałek odczyta ninieyszy Statut tyczący się Seymików i Zgromadzeń gminnych, iako też i inne prawa, któreby w tym przedmiocie wydane bydź mogły, i w krótkiey przemowie ścisłe zachowanie przepisów prawa zaleci, cel zwołania Seymiku lub Zgromadzenia gminnego wystawi i czas ukończenia iego oznaymi.

Art. 51. Wezwie w pomoc dwóch Assessorów, wybranych pomiędzy nayznakomitszymi Obywatelami Zgromadzenia.

Art. 52. Wspólnie wszyscy trzey wezwą iednego Obywatela na Sekretarza do trzymania protokółu posiedzeń.

Art. 53. Assessorowie i Sekretarz wykonaią przysięgę, iako rzetelnie kreski liczyć i zapisywać, a Marszałka we wszelkich włożonych na niego przez prawo obowiązkach, iak nayusilniey wspierać będą."

Art. 54. Przystąpią potem do spisania wszystkich osób na Seymiku lub Zgromadzeniu gminnem przytomnych, i spis takowy sprawdzą z wypisem z ksiąg obywatelskich, przez Rady obywatelskie Marszałkowi przesłanym. Poczem spis takowy przez iednego z Assessorów i Sekretarza ułożony, głośno przeczytanym będzie.

Art. 55. Gdyby przeciw któremu z przytomnych znalazły się iakie zarzuty: iż stosownie do Ustawy konstytucyyney i niniejszego Statutu głosować nie ma prawa, tedy, ieżeli zarzut cofnionym nie iest, Marszałek przybrawszy dwóch nowych Assessorów z pomiędzy Obywateli, urzędem, talentami, wiekiem lub osiadłością nayznakomitszych, uformuie koło porządkowe, które przez głosy sekretne, stanowczo co do obecnego Zgromadzenia rozstrzygnie; poczem Marszałek osobie, któreyby prawo głosowania odmówionem było, ustąpić z Zgromadzenia nakaże. Również obowiązani będą ustąpić wszyscy, nie maiący prawa głosowania.

Art. 56. Po ustanowieniu tym sposobem spisu osób, maiących prawo głosowania na Zgromadzeniu, Marszałek przystąpi do wyborów w Uniwersałach wskazanych.

Art. 57. Każdy z Członków przytomnych chcący bydź obranym, powinien się zapisać na liście przygotowawczey kandydatów, przed Prezyduiącym złożoney. Nieprzytomni powinni bydź przez którego z Członków przytomnych podani, albo się na piśmie zgłosić do Marszałka, który takie zgłoszenie przeczytawszy, nieprzytomnego na spisie kandydatów umieści. Nieprzytomni, w księgi obywatelskie innego Powiatu lub Zgromadzenia gminnego zapisani, powinni do zgłoszenia się swego dołączyć wypis z tey księgi przez Radę obywatelską zaświadczony, który również przez Marszałka czytanym będzie.

Art. 58. Skoro spis przygotowawczy kandydatów ukończonym będzie, głośno odczytanym zostanie, a wtedy na wniosek którego z Członków wolno będzie dopisać imiona opuszczonych, lub wymazać imiona tych, którzyby tego żądali.

Art. 59. Po takowem ułożeniu spisu kandydatów, Marszałek każe go na tyle rąk rozpisać, ile się znayduie osób głosować maiących. Każdey z nich oddany bydź ma ieden exemplarz takowego spisu. Na tym spisie podkreśla głosuiący bądź sam, bądź ieżeli pisać nie umie przez uproszoną osobę, nazwisko tego kandydata, za którym głos swoy daie. Spisy tak podkreślone na iednostaynym papierze pisane, i iednostaynym sposobem z zakryciem strony nazwiska obeymuiącey składane, oddawane będą przez każdego głosuiącego imiennie z kolei przywołanego Prezyduiącemu, który ie natychmiast w oczach Zgromadzenia wrzuci w zamknięte naczynie. Po wrzuceniu wszystkich spisow, naczynie będzie otworzonem przez Marszałka i Assessorów, a po przeliczeniu spisów i przekonaniu się, iż liczba ich zgadza się z liczbą kreskuiących, czytane będą głośno nazwiska na każdym spisie podkreślone, i liczone przez Assessorów dane tym sposobem kreski na każdego kandydata. Po przeyrzeniu tym sposobem spisów, naywięcey kresek maiący kandydat za prawnie obranego, przez Marszałka ogłoszonym będzie. Spisy, na którychby więcey kandydatów było podkreślonych, niżeli ma bydź wybranych Urzędników, są nie-

ważnemi. Gdyby się więcey spisów znalazło, aniżeli było głosuiących, spisy zbywaiące losem wyciągnione, będą uważane za nie byłe, i natychmiast spalone. W przypadku równości kresek, los o wyborze rozstrzygnie.

Art. 60. Przy wyborze na Posłów i Deputowanych, ieden tylko kandydat na spisie podkreślonym będzie. Przy wyborze Członków Rad obywatelskich, dwóch kandydatów będzie podkreślonych na Seymiku, a ieden na Zgromadzeniu gminnem.

Art. 61. Na Seymikach i Zgromadzeniach gminnych, naprzód powinni bydź wybierani Posłowie i Deputowani.

Art. 62. Po wyborze Posłów lub Deputowanych, następować powinien tym samym sposobem wybor Członków Rady obywatelskiey.

Art. 63. Tak Posłom i Deputowanym, iako i Członkom Rady obywatelskiey, wydane będzie z podpisem Marszałka Zgromadzenia i Sekretarza, zaświadczenie o ich wyborze.

Art. 64. Skoro wybór Członków Rady obywatelskiey ukończonym będzie, Seymik lub Zgromadzenie gminne przystąpi do układania spisu kandydatów na urzędy administracyyne i sądowe.

Art. 65. Spisy kandydatów na urzędy administracyyne i sądowe układane będą przez Seymiki i Zgromadzenia gminne, z podania ustnego każdego Członka, iako też z podania się na pismie każdego kandydata do Marszałka, do których podań dołączona bydź powinna metryka z wyrażeniem mieysca zamieszkania kandydata. Tym sposobem ułożony spis, czytany będzie głosno Zgromadzeniu, i natychmiast przez Marszałka, Assessorów i Sekretarza podpisany. Przy czytaniu spisu, Marszałek ostrzeże Zgromadzenie, iż każdy maiący iaki zarzut przeciw umieszczonemu na nim kandydatowi, zgłosić się może do Rady obywatelskiey. Tak ustanowiony spis kandydatów przez Marszałka, Assessorów i Sekretarza podpisany, przesłanym będzie prosto przez Marszałka Radzie obywatelskiey. Liczba kandydatów w spisie znaydować się maiących, nie iest ograniczoną.

Art. 66. Skoro ułożenie spisu kandydatów na urzędy administracyyne i sądowe ukończonem będzie, Marszałek przystąpi natychmiast do zamknięcia Seymiku lub Zgromadzenia gminnego, choćby nawet czas na iego ukończenie, Uniwersałem oznaczony, ieszcze nie upłynął.

Art. 67. Spisy kandydatów na iednym Seymiku lub Zgromadzeniu gminnem ułożone, iuż na Zgromadzeniu następuiącem odnawiane nie będą, chyba, gdyby szło o podawanie kandydatów ieszcze na żadnym spisie nie umieszczonych, w którym to przypadku spis dodatkowy sporządzonym zostanie.

Art. 68. Przed zamknięciem Zgromadzenia, czytany będzie głosno protokół przez Sekretarza utrzymywany, opisuiący dokładnie całą czynność Zgromadzenia, iako też zaszłe wybory, z wyrażeniem liczby głosuiących, i liczby danych kresek na każdego kandydata; protokół ten przez Marszałka, Assessorów i Sekretarza podpisanym będzie. Marszałek zamknie Zgromadzenie, które się natychmiast rozeyśdź powinno.

Art. 69. Protokół w dwóch exemplarzach sporządzonym będzie, z których ieden Marszałek prześle potem z wszelkiemi annexami i dowodami Kommissyi Woiewódzkiey, drugi przy sobie zachowa, końcem oddania go swemu Następcy.

Art. 70. Kommissya Woiewódzka, zachowawszy w archiwum kopiię rzeczonego protokółu, prześle oryginał wraz z wszelkiemi annexami i dowodami Kommissyi Spraw wewnętrznych i Policyi, która go odeśle do Senatu.

Art. 71. Senat odebrawszy rzeczone protokóły, zatrudni się natychmiast rozpoznaniem ważności Seymików i Zgromadzeń gminnych, i zaszłych na nich wyborów. Decyzye swe w tey mierze Senat Kommissyi Spraw wewnętrznych i Policyi udzieli, która podług tego, spis uznanych przez Senat wyborów sporządzi.

Art. 72. Gdyby się wydarzyło, iż taż sama osoba więcey, iak na iednem mieyscu, wybraną została, powinna o tem uwiadomić Senat i względem mieysca swego uczynić oświadczenie. Poczem Senat uwiadomi Kommissyę Spraw wewnętrznych i Policyi o osobach, które po innych mieyscach naywięcey miały kresek, końcem wezwania tychże osób do urzędu prawnie im w tym przypadku należącego.

Art. 73. Żadne roztrząsanie, żadne uchwalenie iakichkolwiek bądź prośb lub przełożeń, nie może mieć mieysca na Seymikach lub Zgromadzeniach gminnych. Trudnić się one iedynie powinny czynnością, iaka im w Uniwersale będzie wskazana.

Art. 74. Komukolwiek dowiedzionem będzie, iż datkiem, obietnicą, lub przez intrygę starał się pozyskiwać lub pozyskał kreski, ten straci nadany sobie urząd, i wybór iego za nieważny poczytanym będzie. Prócz tego, pozbawionym zostanie na zawsze prawa głosowania w Zgromadzeniach, iako też i ci, którzyby współwinnymi stali się, przyymuiąc dary iego.

(Dalszy ciąg nastąpi.)